

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 35/2011 van
16 november 2011**

**Betreft: aanvraag tot machtiging van het Departement Landbouw en Visserij om
identificatiegegevens van landbouwers te verkrijgen van het Agentschap voor Landbouw en
Visserij in het kader van een gebruikersonderzoek naar communicatiekanalen**

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het E-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");

4. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB 13 februari 2001").

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

5. Gelet op de aanvraag, ontvangen door de VTC op 21 oktober 2011;

6. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het Agentschap voor Landbouw en Visserij, ontvangen op 28 september 2011;

7. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het Departement Landbouw en Visserij, ontvangen op 20 juni 2011;

8. Beslist op 16 november 2011, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

9. Het Departement Landbouw en Visserij werd door de VTC gemachtigd¹ om de identificatiegegevens van de landbouwers te verkrijgen van het Agentschap voor Landbouw en Visserij voor de uitvoering van haar wettelijk vastgestelde taken, met name voor taken van beleidsondersteuning en het uitvoeren van beleidsanalyses, evaluaties en impactstudies.

10. Met onderhavige aanvraag wenst het departement gebruik te maken van de identificatiegegevens van landbouwers voor haar reglementaire opdracht inzake communicatie. Het gaat om volgende identificatiegegevens: voornaam, naam, adres, e-mailadres, telefoonnummer, type bedrijf.

11. Daarnaast wenst het Departement Landbouw en Visserij beroep te doen op een externe verwerker, TNS DIMARSO, voor het uitvoeren van onderzoeken inzake communicatie. Het Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO) heeft voor haar interne klanten (waaronder het departement) de raamovereenkomst "Ondersteuning van het belanghebbendenmanagement bij de beleidsuitvoering van de Vlaamse overheid" afgesloten met TNS DIMARSO.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

12. De gevraagde gegevens, vermeld in randnummer 10, met uitzondering van type bedrijf, moeten beschouwd worden als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP. Echter, deze gevraagde gegevens zullen niet altijd persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, WVP betreffen daar zij soms louter informatie over rechtspersonen zullen bevatten. Er kan echter niet worden ontkend dat deze gegevens in veel gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met natuurlijke personen (met name de landbouwers, eigenaar van een landbouwbedrijf), waardoor zij toch als "persoonsgegevens" kunnen gekwalificeerd worden.

13. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het E-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie² een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens

¹ VTC nr. 23/2011 van 20 juli 2011, http://vtc.corve.be/docs/beraadslagingen/beraadslaging_2011_23.pdf

² Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de

al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

14. De persoonsgegevens worden opgevraagd bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij. Dit agentschap is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 17 maart 2006 als een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij. Het Agentschap voor Landbouw en Visserij is dus een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 2°, decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het E-govdecreet.

15. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

16. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Bovendien staat artikel 4, §1, 2°, WVP, de verwerking slechts toe voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

17. Het Departement Landbouw en Visserij behoort tot het beleidsdomein Landbouw en Visserij, dat bevoegd is voor het landbouwbeleid en de zeevisserij. Het Departement Landbouw en Visserij werd opgericht door het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking organisatie van de Vlaamse administratie. De machtiging wordt gevraagd met het oog op de taken van het Departement Landbouw en Visserij inzake informatie en communicatie³.

18. Op vlak van communicatie staat het Departement Landbouw en Visserij in voor het verstrekken van informatie aan de prioritaire doelgroep, namelijk landbouwers, tuinbouwers en vissers. Het departement informeert de doelgroep over nieuwe of bestaande wettelijke bepalingen, innovatiemogelijkheden, de dienstverlening van het beleidsdomein, ...

19. Het Departement Landbouw en Visserij staat daarbij in voor volgende taken:

- beheer, coördinatie en opvolging van de website van Landbouw en Visserij voor de professionele landbouw- en zeevisserijsector (www.vlaanderen.be/landbouw);

samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;
7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;
8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringen, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen;
9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalieën van de erkende erediensten;
10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

³ Artikel 30, §2, 1°, d), van het besluit van de Vlaamse Regering

- organisatie van deelname van het beleidsdomein Landbouw en Visserij aan nationale en regionale beurzen en aan evenementen;
- organisatie van events (o.a. studiedagen, ronde tafels);
- coördinatie en realisatie van publicaties en drukwerk (o.a. folders, brochures);
- beheer externe nieuwsbrief;
- direct mailing (dus bepaalde doelgroepen per mail/papier aanschrijven).

20. Voor de informatieverstrekking worden verschillende communicatiekanalen gebruikt: website, nieuwsbrieven, beurzen, publicatie, studiedagen. Deze communicatiekanalen zijn noodzakelijke instrumenten om een goede en vlotte communicatie te voeren. Het is bijgevolg noodzakelijk dat deze kanalen worden geëvalueerd, bijgestuurd, uitgebouwd, onderling afgestemd, enz. Hiervoor zal het Departement Landbouw en Visserij regelmatig gebruikersonderzoeken of klantenbevragingen uitvoeren of laten uitvoeren. Aangezien op het vlak van externe communicatie de prioritaire doelgroep bestaat uit landbouwers, wenst het departement de identificatiegegevens van landbouwers die het Agentschap voor Landbouw en Visserij ter beschikking stelt, eveneens te gebruiken voor communicatiedoeleinden (informatieverstrekking en klantenbevraging).

21. De VTC is van oordeel dat het hier welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden betreft en het brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op deze doeleinden mogen verwerkt worden.

22. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de verwerkingen door het Departement Landbouw en Visserij bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt.

23. Het Agentschap voor Landbouw en Visserij is de bevoegde instantie voor de identificatie en registratie in het GBCS (Geïntegreerd Beheers- en Controlesysteem) van de landbouwers en van de landbouwgronden, vermeld in artikel 3, § 1, van het decreet van 22 december 2006 tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid (besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 houdende bepalingen tot inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid, art. 2, §1). Het Agentschap voor Landbouw en Visserij beschikt bijgevolg over uitgebreide identificatiegegevens van alle Vlaamse landbouwers, en andere landbouwers actief op Vlaams grondgebied.

24. Het rechtstreeks opvragen van de identificatiegegevens bij het Agentschap voor Landbouw en Visserij betekent een administratieve lastenverlaging voor de landbouwer.

25. Uitgaande van het oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking, kan geoordeeld worden dat de doeleinden van de latere verwerking verenigbaar zijn met deze van de oorspronkelijke verwerking.

26. Aangezien de gegevens van de land- en tuinbouwers nodig zijn voor de opdrachten van het Departement Landbouw en Visserij, kan men stellen dat het tot de redelijke verwachtingen behoort van de betrokkenen dat hun persoonsgegevens kunnen opgevraagd worden bij de dienst van de Vlaamse overheid die belast is met uitvoeren van maatregelen op Europees en Vlaams niveau voor de landbouw, nl. het Agentschap voor Landbouw en Visserij. Daarnaast wenst de VTC te benadrukken dat bij de verdere verwerking alle bepalingen van de WVP moeten in acht worden genomen (informatieplicht t.a.v. de betrokkenen over het nieuwe doeleinde, voldoen aan het proportionaliteitsprincipe, vermeld in art. 4, §1, 3°, WVP, een grondslag voor de verwerking, vermeld in art. 5 WVP, aangifteplicht)⁴.

27. Naast het gebruik van identificatiegegevens door het Departement Landbouw en Visserij, kan deze ook onderzoeksopdrachten uitbesteden aan TNS DIMARSO, binnen de raamovereenkomst afgesloten door het Agentschap voor Overheidspersoneel, vermeld in randnummer 11.

28. De samenwerking tussen het Departement Landbouw en Visserij en TNS DIMARSO wordt beschreven in een overeenkomst tot gegevensverwerking, met waarborgen voor de vertrouwelijke behandeling van de identificatiegegevens.

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

29. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

30. Het departement Landbouw en Visserij wenst van het Agentschap voor Landbouw en Visserij volgende identificatiegegevens van de landbouwers te krijgen:

- voornaam,
- naam,
- adres,
- e-mailadres,
- telefoonnummer,
- type bedrijf.

31. Deze identificatiegegevens zijn noodzakelijk om de landbouwers te contacteren in het kader van informatieverstrekking of voor klantenbevragingen en gebruikersonderzoeken.

⁴ Aanbeveling nr. 05/2010 van 15 december 2010 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer inzake *Mobile mapping*.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

32. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

33. Door het Departement Landbouw en Visserij worden de identificatiegegevens bewaard voor onbepaalde duur, met dien verstande dat enkel de meest recente gegevens bewaard worden.

34. Wanneer in opdracht van het Departement Landbouw en Visserij een onderzoek zal worden uitgevoerd door de externe verwerker TNS DIMARSO, vermeld in randnummers 11 en 28, zal deze de gegevens bewaren gedurende de periode van het betreffende onderzoek.

35. De VTC benadrukt dat na het betreffende onderzoek de identificatiegegevens bij de externe verwerker dienen vernietigd te worden, zoals vermeld in artikel 6 van de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in randnummer 28. De VTC vraagt dat artikel 6 van de overeenkomst wordt aangevuld met volgende bepaling: *"TNS Dimarso aanvaardt dat de Klant of een door hem aangeduide derde kan controleren dat de persoonlijke gegevens die werden bezorgd door de Klant weldegelijk werden vernietigd na de gepaste instructie en/of afloop of beëindiging van deze overeenkomst. Dergelijke controle kan uitgevoerd worden tot 3 maanden na de gepaste instructie en/of afloop of beëindiging van deze overeenkomst"*. Deze termijn kan aangepast worden conform het akkoord van beide partijen.

B.2.3. Frequentie van de toegang en de duur van de machtiging

36. De identificatiegegevens worden tweejaarlijks en indien nodig ad hoc opgevraagd. Bij elke informatieverstrekking of klantenbevraging zijn actuele identificatiegegevens nodig.

37. De machtiging wordt gevraagd voor onbepaalde duur, zolang de opdrachten, vermeld in randnummers 18-20, aan het Departement Landbouw en Visserij blijven toegewezen.

B.2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

38. De gegevens worden intern gebruikt door de personeelsleden van het Departement Landbouw en Visserij die taken vervullen inzake communicatie.

39. Indien een onderzoek wordt uitbesteed aan TNS DIMARSO zal het Departement Landbouw en Visserij een Excel ter beschikking te stellen met identificatiegegevens van landbouwers.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

40. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

41. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan evenwel op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien de registratie of de verstrekking van de persoonsgegevens verricht wordt met het oog op de toepassing van een bepaling voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, §2, 2e lid, b), WVP is in een dergelijke situatie een vrijstelling van informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

42. In de toelichting bij de verzamelvraag van 2010 van het Agentschap voor Landbouw en Visserij worden de landbouwers in kennis gesteld van de doorgifte van hun gegevens.

43. Bij de online bevraging ontvangen de geselecteerde respondenten een mail waarin de opzet van de bevraging wordt uitgelegd en een link naar de website waar ze de bevraging kunnen invullen. Bij de telefonische bevraging worden de geselecteerde respondenten voor de bevraging geïnformeerd over de opzet. Voor de diepte-interviews worden ze vooraf gecontacteerd, krijgen ze uitleg over de opzet en wordt hen gevraagd of ze willen deelnemen.

44. De VTC neemt akte van deze maatregelen en oordeelt dat een voldoende transparantie wordt gewaarborgd.

B.4. BEVEILIGING

45. Het veiligheidsbeginsel voor de verwerkingen van persoonsgegevens, bepaald in artikel 16 WVP, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking tot het nemen van de passende technische en organisatorische maatregelen om de gegevens die hij verwerkt te beschermen en zich te wapenen tegen afwijkingen van het doeleinde. Het passend karakter van deze veiligheidsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de hiermee gepaard gaande kosten, en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en de potentiële risico's.

46. Het veiligheidsbeleid van het Departement Landbouw en Visserij en van het Agentschap voor Landbouw en Visserij werd door de VTC onderzocht bij de behandeling van de machtiging nr. 23/2011 van 20 juli 2011.

47. De veiligheidsmaatregelen van de externe verwerker TNS DIMARSO worden vermeld in de overeenkomst, vermeld in randnummer 28.

IV. BESLUIT

48. De VTC **machtigt** het Agentschap voor Landbouw en Visserij de gevraagde gegevens, vermeld in randnummer 10, ter beschikking te stellen van het Departement Landbouw en Visserij, voor de doeleinden, vermeld in randnummers 18-20, en onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging.

49. De VTC vraagt dat de overeenkomst tussen TNS Dimarso en het Departement Landbouw en Visserij wordt aangevuld conform randnummer 35.

De Voorzitter

Willem Debeuckelaere